

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po raznih naših naselbinah

Slovenski rudar Mike Cerar v Livingstonu, Ill., je bil zadnji petek ubit v pregonovniku. Bil je star 50 let. Zapuščena žena in tri sinove. Doma je bil iz Brezovice pod Sveto goro pri Litiji.

V Detroitu je bil aretiran 50-letni Ignac Košutič na obtožbo, da je razpečaval ponarejene banke. Odpeljan je bil v South Bend, Ind., kjer je bilo prijetih že več drugih oseb na enako obtožbo.

V Colorado Springs, Colo., je umrl rojak Martin Mertel, star 58 let in rojen v Gornjih Lakonih pri Novem mestu. V starem kraju zapuščena dva hčeri.

Pevci slovenskega pevskega društva "Slovan" v New Yorku bodo zopet peli na radio postaji WEAF v ponedeljek 8. marca. Program se bo oddajal od šestih do četrta na sedem zvečer. WEAF je ena največjih ameriških radio postaj. Rojaki vse-

povsod prav lahko dobijo to radio postajo.

Po kratki bolezni pljučnici je umrl v Saginaw, Mich., Peter Razpotnik, star 76 let in rojen v Brišu pri Kolovratu. Nahajal se je v Ameriki 28 let. Tu zapuščena žena in sina, v starem kraju pa sestro.

Ana Markel, slovenska gostilničarka v Milwaukee, je komaj ušla smrti, ko se je peljala z avtomobilom iz West Allisa in je hotela ustaviti avtomobil pri železniškem tiru, po katerem se je bližal vlak, toda avto je zdrsil na tir in obstal prav pred vlakom. Mrs. Markel je skočila iz avtomobila in obležala nezavestna na cesti. Vlak je zdobil avto na kosce, nakar je vlakovodja pobral žensko in jo peljal v Milwaukee, kjer je dobila v bolnišnici zdravniško pomoč. Skok iz avtomobila ji je povzročil le lahke praske.

Zviševanje plač

Boston, 27. februarja. Delavci v 27 delavnicah za čevlje v Novi Angliji so dobili zvišane plače približno za 15 odstotkov. 12.700 delavcev se je včeraj vrnilo na delo. Na štrajku jih je še 1.300, ker kompanije niso še pristale v povišanju plač.

Philadelphia, 27. februarja. V tovarni Electric Storage Battery Co. je bil poravnani sedeti štrajk. Kompanija je dovolila še na uro več plače in obljubila počitnice en teden s polno plačo.

St. Paul, Minn., 27. februarja. Governor države Minnesota je odredil, da se vpelje pet-dnevni delovnik za vse državne uslužbenice v uradih.

New Britain, Conn., 27. februarja. Uradniki Landers & Clark Co. so danes naznanili, da se s 1. marcem zviša vsem delavcem pri njih kompaniji plača za 5c na uro. Delalo se bo 45 ur na teden, in plačalo se bo nadurno plačo. Kompanija izdeluje nože, britve in enaka rezila ter ima 2.700 delavcev zaposlenih.

Židje protestirajo

Židovski rabinci in drugi zastopniki židovskega naroda v Clevelandu so dvignili velik protest proti nameravanemu načrtu, da se odpošlje 100 clevelandskih otrok v Berlin, Nemčija, kjer bi se učili nemškega sistema vzgoje. Židje trdijo, da je to navadna nazijska propaganda, ki želi vcepiti otrokom sovraštvo do ameriške demokracije.

Ukradli most

Iz Bel Air, Maryland, se poroča, da je tam zgrnil 15 ton težak most, katerega so nameravali postaviti preko Winters potoka. Pozneje so našli most na jardu nekega prodajalca starega železa. Aretirani so bili štirje zamorci, ki pa trdijo, da so bili naleti po nekem neznanem človeku, da odnesejo most.

Zvišane plače

Iz Dayton, Ohio, se poroča, da je National Cash Register podjetje zvišalo vsem svojim 6500 uslužbencem plačo za 8c na uro. Zvišanje plač bo znašalo en milijon dolarjev na leto.

Oropana banka

Iz Greenville, Ohio, se poroča, da so tam preteklo soboto 4 roparji prišli v Citizens State bank in odnesli \$4000.00. Med drugimi so ustrašovali tudi dva državna pregledovalca knjig.

Odprava prohibicije

Pittsburgh, Pa. 27. februarja. Odkar je bila odpravljena prohibicija in je zopet postavna prodaja vina, piva in žganja, je dobilo nad en milijon oseb delo in zaslužek v industrijah, ki se pečajo z opojno pijačo. Tako povdarja Moris Rosenbloom v svoji najnovejši knjigi "The Liquor Industry," ki je mojstrsko delo. Toda industrija se ima boriti z mnogimi težavami, nadaljuje Rosenbloom, in kdor misli, da prohibicionisti v Ameriki spijo, se zelo moti. Lansko leto je bila vpeljana v 716 manjših mestih in vaseh prohibicija. Suhači sami trdijo, da ne bo minilo pet let, ko bo opojna pijača zopet odpravljena.

Mary Novak umrla

V Charity bolnišnici je umrla Mary Novak, stara 54 let, stanujoča na 1215 E. 60th St. V Ameriki se je nahajala 27 let. Doma je bila iz fare Artič pri Brezicah. Tu zapuščena sina Jakoba, v starem kraju pa sina Franka, mater in enega brata. Ranjka je bila mačeha Rose, Anton in John Zakrajšek iz Clevelanda. Pokojna je bila članica društva sv. Cecilije št. 37 S. D. Z., društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, društva sv. Neže št. 139 C. K. of Ohio in podružnice št. 25 SZZ. Pogreb ranjke se vrši v sredo jutraj ob 9. v cerkev sv. Vida iz Frank Zakrajšek pogrebnega zavoda. Bodi blagi ranjki chranchen blag spomin. Preostali sorodnikom naše globoko sožalje!

Selitev v Clevelandu

Ob polnoči v nedeljo je prenehala vsaka selitev v Clevelandu. Vozniki vseh selivnih vozov kot tudi oni, ki prevažajo blago iz skladišč so enostavno prenehali z delom. Vzrok je, ker med unijo Van Drivers Union in med zvezo lastnikov trukov ni moglo priti do sporazuma, da se naredi nova pogodba. Šlo se je za 5c razlike, kar so unijski selivci zahtevali, da se jim plača več na uro. Tudi nekaj drugih malenkosti je treba še poravnati. Pogajanja so se vršila brezuspešno zadnjih 27 dni.

Maytag pralni stroji

Slovenske trgovke s pohištvom: A. Grdina in Sinovi, Mandel Hardware in Norwood Appliance & Furniture Co., oglašajo Maytag pralne stroje, model št. 30, po \$99.50. Ti modeli so se prej prodajali po \$109.50. Kdor namerava kupiti pralni stroj, naj izrazi to priliko in si prihrani \$10.00. Stopite v eno gori omenjenih prodajalcev, kjer vam bodo razkazali vse podrobnosti teh pralnih strojev.

Zadušnica

V sredo 3. marca se bo darovala peta sv. maša ob 8. uri jutraj v cerkvi sv. Kristine za pokojno Mary Terček ob priliki 9. obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Načelnik zdravniškega štaba

Dr. Louis J. Perme, ugledni slovenski zdravnik, je bil izvoljen predsednikom zdravniškega štaba v poznani Glenville bolnici, kjer se zdravi vedno mnogo naših ljudi. Iskrene čestitke!

K molitvi

Članice društva sv. Cecilije št. 37 SDZ so prošene, da se nocoj večer ob 7:30 udeležijo skupne molitve za pokojno Mary Novak, katere truplo se nahaja v Frank Zakrajšek pogrebem zavodu na 1105 Norwood Rd.

Ni bil državljan

Iz Cincinnati, Ohio, se poroča, da so tam pronašli, da je neki Jeremiah Cooper, star 83 let, volil zadnjih 50 let, da ni bil državljan. Vse njegove glasovnice so bile neveljavne. Na sodniji je Cooper povedal, da mu je pred 60. leti neki sodnik povedal, da mu ni potrebno dobiti državljanstva, ker je prišel iz Anglije, ko še ni bil 21 let star. Toda ko je pred kratkim možak delal prošnjo za starostno pokojnino, so ga vprašali, kje ima državljanstvo. Povedal je, da jih nikdar ni imel, ker je mislil, da je državljan. Pojasnili so mu, naj naredi prošnjo za papirje.

Vehovec bo kandidiral za župana v Euclidu?

Poroča se, da se councilman 32. varde Mr. Anton Vehovec ozira po priliki, kako bi bilo mogoče kandidirati za župana v bližnjem mestu Euclidu. Mr. Vehovec je sicer stanujoč v Clevelandu, in kot Clevelandčan ne more biti izvoljen za župana v Euclidu, toda to malo težavo se da zlahka premostiti. Za župane v Clevelandu so kandidirali in bili izvoljeni Harold Burton in Ray Miller, da si noben teh ni stanoval v Clevelandu. Tudi bivši manager mesta Clevelanda Daniel Morgan ni bil stanoval v Clevelandu. Kdo more torej Mr. Vehovec preprečiti, da ne bi kandidiral za župana v Euclidu. Saj se lahko pozneje tja preseli. Županske volitve v Euclidu se bodo vršile letos.

Prebivalstvo Francije je zopet nazadovalo

Pariz, 27. februarja. — Glasom najnovejše statistike je prebivalstvo Francije zopet nazadovalo, in Francija gleda s strahom v bodočnost, zlasti ker se je tudi ugotovilo, da narašča prebivalstvo Nemčije. — Nemčija šteje danes 60.000.000 ljudi, Francija pa le 40.000.000. Prebivalstvo Francije dosledno pada. Če bo padanje šlo v istem razmerju naprej kot doslej, bo Francija štela v letu 1985 komaj 25.000.000 ljudi.

Primanjkuje delavcev

Odbor združenih industrij v Clevelandu poroča, da je pomanjkanje izkušenih delavcev v Clevelandu akutno. To so zlasti strojniki, izdelovalci orodja in razni mehaniki. Mnoge industrije ne morejo izvrševati ob času naročil, ker nimajo dovolj mehanikov na razpolago. Eden izmed vzrokov je, ker preveč fantov vsako leto predčasno zapusti vsako šolo, predno so dobili temeljito tehnično izobrazbo. Moderni stroji zahtevajo več izkušenih mehanikov kot navadnih delavcev.

150-letnica ustave

Letos se bo po vsej Ameriki praznovalo 150-letnico, odkar je bila sprejeta prva ustava, ki je najvišja postava dežele. Vršile se bodo velike slavnosti v skoro vsakem ameriškem mestu. Te slavnosti bodo zaključene 17. septembra v Philadelphiji, kjer je bila ustava narejena in sprejeta.

Novi uradniki

Te dni enkrat po imenovanih 200 novih poštinih uradnikov in uslužbencev v Clevelandu. Skušnje so naredili že leta 1931.

Ustava ni idol

Preteklo soboto je govoril po radiu zvezni senator države Ohio Robert J. Bulkley, ki se je odločno postavil na stran predsednika Roosevelta glede reorganizacije zveznih sodnij. Izjavil je, da ameriška ustava ni noben idol, pač pa je narejena v blagor naroda. In kakor se časi in potrebe spreminjajo, tako bi se mogla spreminjati tudi ameriška ustava. Najvišja sodnija nima nobene pravice zavreči postavljene po kongresu, razen če bi take postavbe direktno kršile ustavo Zed. držav, kot n. pr., če bi kongres vpeljal narodno religijo, če bi prepovedal svobodo govora in tiska, itd. Nas se napada, da zametujemo ameriško ustavo. V resnici jo pa zametujejo oni, ki skušajo preprečiti potrebne reforme v ustavi.

Mladenec umrl

V nedeljo jutraj je preminul v St. Luke's bolnišnici mladi Lawrence Perko, star 14 let. Bil je šolar 7. razreda šole sv. Lovrenca. Bil je tudi član mladinskega oddelka društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ in društva Mir št. 10 SDZ. Poleg zalujočih staršev John in Mary Perko zapuščata tri brate, Bro. John Perko S. M., ki se nahaja v Mineola, N. Y., in Bro. Francis Perko, S. M., ki se nahaja v Hamilton, O., in Joseph. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 8:30 pod vodstvom Louis L. Ferfolia, iz hiše žalosti na 3545 E. 81st St. Staršem in družini naše globoko sožalje!

Narodna loterija

Kongresman Kenney iz države New Jersey je vložil v kongresu predlog, da se ustanovi narodna loterija, da dobi vlada lahko dovolj denarja za vedno večje izdatke. Po njegovem načrtu bi dobitki znašali od \$500 do \$100.000 in zvezna vlada bi lahko naredila vsako leto \$1.000.000 čistega dobička. Danes gre stotine milijonov dolarjev ameriškega denarja vsako leto v tujezemstvo za razne loterije. Ta denar bi prav lahko obdržali doma, pravi kongresman Kenney.

Proti pljučnici

Dr. Russell Cecil, znameniti specialist iz New Yorka, je izjavil, da je tekom zadnjih petih let preizkuševal neko sredstvo zoper pljučnico. Serum, ki ga je pri tem rabil, se je izkazal jako uspešnim, toda serum se mora vbrizgati bolniku, ki zboli za pljučnico, tekom prvih 24 ur, ko osebo napade bolezen. Pljučnica je peta najbolj nevarna bolezen v Zedinjenih državah glasom zdravniških izjav.

Sinko umrl

Staršem Marič na 6401 Spilker Ave. je umrl sinček star pet dni. Pogreb se vrši danes popoldne iz Frank Zakrajšek pogrebne zavoda. Naše sožalje staršem!

K molitvi

Člani in članice društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ imajo skupno molitev nocoj večer ob 7:30 za pokojno Mary Novak, katere truplo se nahaja v Frank Zakrajšek pogrebem zavodu na Norwood Rd.

Ubij na mostu

Mike Krupar, 2225 W. 11th St., uslužben pri New York Central železnici, je bil ubit, ko ga je pritisnil ob steno neki dvigajoči se železniški most.

Unija avtomobilskih delavcev namerava napovedati štrajk v Fordovih tovarnah

Newark, N. J., 27. februarja. Glasom izjave Homer Martina, ki je predsednik unije avtomobilskih delavcev, se je začelo z resno unijsko organizacijo v Fordovi tovarni v Edgewater napravah, ki so last Forda.

V dotični tovarni je zaposlenih nekako 3700 delavcev. Edgewater se nahaja v največjem industrijskem delu države New Jersey, kjer je unijska organizacija bila dosedaj še jako malo poznana.

Martin je imel včeraj govor v New Yorku, v katerem je naznanil, da pride Fordova tovarna št. 1 v New Jersey prva na vrsto. Njegov sledilec rafinerije in tekstilne delavnice.

Martin Homer je prepričan, da so sedeti štrajki popolnoma postavnini in je izjavil včeraj, da bodo sodnije razsodile unijam v korist tozadevno.

"Sodnije so dolgo časa premišljevale, predno so odločile, da imajo delavci pravico do organiziranja," je izjavil Martin, "in

dolgo jih je vzelo, da so razsodile, da imajo pravico do piketiranja. Zakaj ne bi stavkarji imeli pravico do sedenja? Sedeti štrajk je eden izmed najbolj mirnih delavskih štrajkov."

Nato je pripomnil: "Pri sedenjih štrajkih so delavci popolnoma pripravljeni, da ne bo nihče prišel v tovarno na skebsko delo. Poleg tega pa delavci niso izpostavljeni neprijetnemu vremenu in drugim neprivlačnostim."

Homer Martin je tudi povedal, da je poslal brzojavko guvernerju države New Jersey, ki je te dni izjavil, da bo uporabil vso moč države, da prepreči sedeti štrajke v državi New Jersey.

Brzojavka se glasi: "Vaš nastop je absolutno krivičen in nasprotuje blagostanju in pravi prebivalstvu države New Jersey." Enako stališče kot guverner Hoffman so zavzeli tudi guvernerji držav Illinois, Massachusetts in Connecticut.

V jeklarskih krogih se pričakuje krize 1. aprila. Unijski voditelji so že organizirali nad 200.000 jeklarskih delavcev

Pittsburgh, 27. februarja. — Committee for Industrial Organization, Lewisova unija, naznanja, da ima že organiziranih kakih 200.000 delavcev v jeklarski industriji. Te industrije imajo zaposlenih vsega skupaj 500.000 delavcev.

Kot naznanja Lewis pričakuje, da bo do 1. aprila, ko se pričakuje končne odločitve glede štrajka v jeklarski industriji, organiziranih nad 70 odstotkov vseh delavcev.

Zadnjih par mesecev se je vršila intenzivna kampanja med jeklarskimi delavci za masno organizacijo. Delavci v Ohio, Pennsylvaniji, West Virginiji, Delaware in v New Jersey so izvrstno organizirani.

Kot se je izjavil visoki unijski uradnik C. I. O. organizacije, unija ne bo prišla s svojimi zahtevami na dan prej, dokler ni prepričana, da ima za seboj pre-

težno večino jeklarskih delavcev.

Z veliko organizacijo jeklarskih delavcev se je pričelo v zadnjem letu. Tedaj je bilo komaj 10.000 teh delavcev organiziranih. Pripadali so k American Federation of Labor, dokler ni Lewis podvzel organizacijsko delo. 100.000 delavcev je bilo vpisanih v unijo tekom treh mesecev.

John Lewis bo najbrž zahteval, potem ko bo jeklarska industrija organizirana v uniji, da jeklarski magnati vpeljejo "zaprto delavnico" na enak način kot je to povzročil v premogarski industriji.

Na vsak način bo pa prišlo do odločitve nekako 1. aprila. V jeklarskih delavnicah države Ohio, Pennsylvanije in West Virginije se nahaja tisoče in tisoče naših lastnih rojakov.

Oropana banka

Preteklo soboto dopoldne okoli 10. ure so prišli v prostore Lorain Street banke na zapadni strani mesta štirje roparji, ki so ustrašovali šest bančnih uslužbencev in nad 40 ljudi, ki so se nahajali v banki po poslih. En ropar je stražil zunaj, eden pri vratih, eden je z revolverjem grozil ljudem, četrti je pa kradel. Roparji so odnesli skoro \$20.000.

Zgubil \$75.00

Mr. Zupancič, poznani farmar iz Thompson, Ohio, je zgubil pretekli petek \$75.00, ker ni bil navzoč v Norwood gledališču, kjer se je oddajala "Bank night" nagrada. Prihodnji petek bo odanih \$100.00 enemu, če bo navzoč.

Zadušnica

Za pokojno Rose Opic se bo ob priliki prve obletnice smrti darovala sv. maša v terek ob 6:30 jutraj v cerkvi sv. Vida. Prijatelji ranjke so prijazno vabljeni!

Poroke otrok

Governer države Tennessee je v soboto podpisal postav, glasom katere bo v bodoče prepovedano poročiti se vsem, ki niso dosegli še starosti 16 let. Vsak county clerk, ki izda poročno dovoljenje osebam izpod 16. leta, bo kaznovan z globo \$200.00. Kot znano, se je v državi Tennessee pred kratkim poročilo neko devet let staro dekle.

Za brezposelne

V soboto jutraj je dospelo v Cleveland \$558.000 za pomoč brezposelnim. Denar je prišel iz Columbusa. Toda to ne zadostuje niti za zaostale dolgeve in okrajna relifna komisija še sedaj ne ve, kako naj preskrbi hrano in obleko brezposelnim v mestu in okolici.

Za Kulturni vrt

Mr. Louis Lekše je prispeval \$5.00 za Kulturni vrt. Zavednemu rojaku iskrena hvala. — Tajnik.

Seja

Danes je redna seja društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ v navadnih prostorih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisalnih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 49, Mon., March 1, 1937

"Politika dobrega soseda"

Skoro gotovo je še prerano presoditi praktične rezultate med-ameriške konference, ki se je nedavno tega vršila v Buenos Airesu na prizadevanje predsednika Roosevelta. Eno je pa gotovo: Monroe doktrina, ki je več kot sto let tvorila eno izmed poglavitnih načel ameriške zunanje politike, je zadobila nov pomen.

Mnogo političnih opazovalcev celo trdi, da je bila Monroe doktrina dejansko zavržena in na njeno mesto postavljena politika "dobrega soseda." To je politika miru in sodelovanja, po kateri so Zedinjene države željne deliti z drugimi ameriški republikami nalogo, da se Južna in Centralna Amerika zavaruje pred morebitnimi imperialističnimi vmešavanji tujezemskih narodov.

Ameriški predlog na konferenci v Buenos Airesu so stremeli tudi za znižanje carinskih in valutnih zaprek med ameriški deželami in za ustvaritev mašinerije v svrhu poravnjanja sporov med ameriški republikami in v svrhu ožjih kulturnih odnosov med narodi Severne kot Južne Amerike. Kar se teh dveh zadnjih nalog tiče, je konferenca dosegla lepe uspehe.

Poglejmo najprej, kaj je in kaj pomeni Monroe doktrina? Bili so burni dnevi na svetu, ko je prišel James Monroe za predsednika v Belo hišo v Washingtonu. V Evropi je prevladovala Sveta alianca, zveza velesil, razven Angleške, katere vodilni duh je bil avstrijski kancler Metternich. Ta je zatirala vsako liberalno gibanje in zahtevala premoč kraljev in plemstev. Ravno tedaj se je val revolucije začel širiti po Južni Ameriki.

Španska je zgubila vsa svoja ameriška posestva razen Kube in Portorika, Portugalska je zgubila Brazilijo, Francija Haiti. Sveta alianca je začela zahtevati te ameriške pokrajine. Nevarnost se je pojavila tudi na severni ameriški obali. Rusija ni zahtevala samo Alaske, pač pa tudi obalo doli do San Francisca.

Tedaj je nastopil v kongresu predsednik Monroe, ki je proglasil ameriško stališče tozadevno in sicer: 1. Ker se Zedinjene države ne vtikajo v zadeve v Evropi, naj se tudi evropske države držijo proč od Amerike. 2. Ameriški kontinent se ne sme smatrati kot predmet bodočih kolonizacij s strani evropskih držav. 3. Latinske ameriške države so za vedno neodvisne in vsako prizadevanje kontrolirati njih usodo bodo Zedinjene države smatrale za neprijateljski čin.

Monroe doktrina je imela znaten uspeh. Sveta alianca je opustila načrt evropske intervencije v Južni Ameriki, kar je silno omogočilo razvoj novorojenih republik. Rusija se je umaknila iz pacifične obale. Tudi v poznejših letih so Združene države uveljavljale Monroe doktrino proti vmešavanju Evrope v Ameriko.

S tokom časa pa je Monroe doktrina izgubila mnogo svojega izvrstnega pomena. Ozemlje Zedinjenih držav se je raztegnilo in Amerika je anektirala velike kose ozemlja. Ameriške investicije v drugih deželah so postajale vedno večje in sledila je politika takozvane "dolarske diplomacije, ki je vzbujala mnogo bojzani v latinskih republikah Amerike.

Vlada Zedinjenih držav se je zadnja leta trudila, da si pridobi čim največje zaupanje latinskih republik in s tem sodelovanje pri vseh bolj važnih problemih. Zlasti je sedanji predsednik Roosevelt začel s politiko "dobrega soseda," kar je našlo zelo ugodna tla v latinskih republikah.

Konferenca, ki se je vršila v Buenos Airesu ne bo prinesla samo latinskim republikam mnogo koristi in dobrih sádov, pač pa tudi Zedinjenim državam. Bolj poznamo svojega soseda, v boljših prijateljskih stikih živimo, toliko boljši sporazum prevladuje, in kjer je sporazum, je mir in napredek.

Kaj pravite?

Po časopisih pišejo, da v Evropi ne bo splošne vojne. Kakopak! Vprašanje je samo: kje se bo najprej začela in kdaj.

Jontez je nekje izgubil svoj "privatni kotiček." Najbrže se je direktorjem zdelo vsem skupaj prevelika neumnost, kar je tudi res bila.

Prosveta poroča, da je bil "neki" slovenski župnik na "neki" slovenski fari v Pennsylvaniji spoden z župnije, ker se je "baje" udeležil na pustni tork maskeradne veselice. Tisti "neki" in "nekje" garantirajo resničnost novice, toda kaj to Prosveto briga. Udarila je pa le po — farjihi.

Pri neki paradi v slovenski vasi na Primorskem, je učiteljica nagnala otroke, da naj bi vpili: "Duče" (izgovori Duče, ki pomeni Musolinija). Naši brihtni otroci so pa potegnili učiteljico s tem, da so vpili na vse grlo: "Kdurče," in "Kduče!" Ljudje so se smejali, učiteljica, pristna Kalabrežinja se je pa ponosno držala, ker ni vedela, da jo otroci vlečejo.

V tem listu sem bral, da so se pri Lauschetovem banketu zbrali za odrom kar štirje Lojzeti. Kaj pravite, kakšen popravek sq neki imeli za odrom?

BESEDA IZ NARODA

P. Bernard Ambrozic, O. F. M.
"Kakor da bi Bog bil..."

(Dalje)

Ponovimo še enkrat predrzne besede iz že zadnjič citirane odstavka:

"... mi (naj že bomo označeni kot agnostiki ali panteisti ali karkoli) živimo KAKOR BI BIL BOG..."

Zapisal sem, da so to predrzne besede. Predrzne že zato, ker so tako postavljene, kakor bi ne pripuščale nobene izjeme: "... Mi... živimo tako..." Torej po tej zapisani in tiskani trditvi kar VSI agnostiki, panteisti in drugi "isti" živijo tako, KAKOR BI BIL BOG...

Ko je isti urednik govoril o onih, ki imajo vero ali vsaj priznavajo, vero, je našel med njimi "mnogo ljudi," ki so zgolj hinavci. Prisegajo na Boga, živijo pa, kakor bi Boga ne bilo. Ko pa govori o brezvercih, najde med njimi same dobre, nič hincev ni med njimi, nič takih, ki ne bi zatirali v sebi "sovražnih nagonov, ki tičijo..." in tako dalje.

Meni ne pride na misel, da bi trdil: Vsi brezverci — agnostiki, panteisti in ateisti — so grdi ljudje s človeškega stališča. (Božje stališče tu puščamo izven opazovanja). Strahno žalostno bi bilo, če bi bil primoran to zapisati. O, po človeško govorjeno, je tudi med njimi še precej dobrih ljudi.

Toda vprašanje je, zakaj se še najde med njimi lepo število dobrih. Odgovor je: Zato, ker še niso vrgli od sebe vse dedščine, ki so jo dobili od krščanstva ali sploh od vere v Boga!

Z drugo besedo: Zato, ker so nedosledni! Vero v Boga so zavrgli, njene blage volive na človeško življenje pa želijo ohraniti. Preveč so še vkorenjeni v tistih naukih in v tisti vzgoji, ki jo je prinesla na svet vera v Boga. In jaz seveda rečem: Hvala Bogu, da so tako nedosledni, vsaj vse dobro, vsaj vse naravno dobro, ni izgubilo iz njih obenem z vero v Boga!

Podobno je pri njih kot pri onih, "ki pri vsakem koraku prisegajo na Boga, živijo pa, kakor bi ne bilo Boga..." Pri teh drugih je njihova nedoslednost vsega obžalovanja vredna. Iz nje pride na svet toliko slabega!

To sem moral zapisati z velikim obžalovanjem.

Z ravno tako velikim žalovanjem moram pa zapisati nekaj drugega. Brezverci — agnostiki, panteisti in ateisti — postajajo z vsakim rodom bolj dosledni! To se pravi z drugo besedo: Vedno bolj pričenejajo živeti KAKOR BI NE BIL BOG...

Kakor sem v življenju po veri priznal razne stopnje nižje in višje doslednosti, tako jo moram priznati in jo rad priznam tudi v življenju tistih ljudi, ki Boga in vere vanj ne priznavajo. In če je človeku dano stati pred značajem, ki DOSLEDNO ŽIVI po svoji veri, takrat vidi jasno kot beli dan, ČESA JE NEVERA ZMOŽNA...! To je tista nevera, ki ne taji samo bivanja osebnega Boga, ampak se otreša tudi vplivov, ki jih je na svet prinesla vera v bivanje božje...

Če sem v prvem članku pod tem naslovom stavljal za zgled verske doslednosti razne Franciše, Vincencije, Janeze Viane, Don Boske in Terezije... bi zdaj prav z isto pravico navedel imena raznih Stalinov, Belia Kunov, Callesov, Hitlerjev in celo vrsto njim sorodnih značajev.

Toda naj povem nekaj dru-

gega. Prav v dneih, ko je prihajal tisti uvodnik izpod peresa prizadetega urednika, sem imel na svoji mizi dve knjigi in sem jih polagoma prebiral. Obe sta v angleškem jeziku in sta pred kratkim izšli.

Ena popisuje zelo natančno nauke in življenje profesorjev in študentov na ameriških svetnih univerzah...

Skoraj sem prepričan, če bi prizadeti urednik bral tisto knjigo, bi ne mogel z mirno vestjo, če je ima še kaj, napisati stavek, da brezverci živijo kakor bi Bog bil...

Odkar je knjiga izšla, se še nihče ni lotil dela, da bi njene trditve in podatke ovrgel, čeprav navaja iz nauk in življenja po univerzah najbolj gorostasne reči, ki si jih človek more misliti. Vse delo tistih univerz gre za tem, da se vera v Boga popolnoma uniči, za tem, da se uvede med ljudmi življenje po neveri in brezverstvu v vsej goli DOSLEDNOSTI. In kdor ima le nekoliko prilike videti, kakšno je tako DOSLEDNO življenje po naukih nevere, ne more več pisariti o boju s "sovražnimi nagoni" in o "zrncih žrtve na oltar Lepote" in o "delu za dosego Harmonije"... kar naj bi se po trditvah našega urednika vse našlo med brezverci.

Se enkrat rečem: Kolikor se tega najde, je tu samo zato, ker brezverci še niso dosledni. Tega nisem zapisal sam iz sebe, ampak sem vzel iz naukov onih profesorjev in drugih modernih reformatorjev, ki jim grdo presedajo "vsi ostanki krščanstva, ki se kljub pohodu ateizma še vedno najdejo v toliki meri med ljudmi..."

To je ena od omenjenih dveh knjig.

Druga pa popisuje življenje in delo znanega apostola gobavev na otoku Molikai, ki je pod imenom Father Damijan celemu svetu znan.

Ta mož je živel in delal v drugi polovici prejšnjega stoletja in je delal tako, da je ves svet stremel nad njegovim delom. In svet ni stremel nad tem ogromnim delom zato, ker je Damijan veliko delal za Boga, temveč zato, ker je storil nekaj nepopisno velikanskega v samem sebi in za nesrečno človeštvo.

Ob Damijanovem delu stoji svet pred uganko. Odkod njegova čudovitost? Odkod taka prečudna zmaga nad "sovražnimi nagoni, ki so tičali v njem kakor v vsakem drugem človeku?" Lepota? Harmonija? Žrtve? Lepo? Dobro?

Da, vse to! Ampak vse to je imelo pri Damijanu eno in isto besedo, en in isti pomen — BOG!

Ne bom dalje govoril. Naj tudi mojim bralcem govorita knjigi sami. Zato bom iz prve priobčeval — kakor bo dopuščal čas in prilika — izvečke v "Ameriški Domovini," iz druge pa v listu "Ave Maria."

Kdor ima vsaj nekoliko dobre volje, da se o našem vprašanju sam prepriča in ga pravilno razsodi, naj si vzame čas, naj bere in misli!

Delovni psi

Še vse do leta 1800 so imele nekatere krčme v Angliji in Franciji napravo, ki je sestojala iz mreže zaprtega votlega kolesa, ki je bilo z vili spojeno s raznim, nad katerim se je peklo nad odprtim ognjem meso. V tem kolesu je bil pes, ki je s svojim tekom v notranjosti kolesa gonil kolo, le-to je pa spet s pomočjo prej omenjenih vitel vrčelo razen, za katerim se je peklo meso.

Tenorist Louis Belle

Tenorista Louis Belleta poznava v Clevelandu in okolici vsak Slovenec in Slovenka; poznajo ga izven meja velikega Clevelanda, saj so ga vabila že skoraj vsa večja slovenska mesta ali naselbine, da jim prednaša našo lepo in v srce segajočo slovensko pesem. Mr. Louis Belle je naš domač pevec. Med nami je živel, med nami se je učil in žrtvoval, med nami je pel in poje, zato je naš, pevec ameriškega slovenskega naroda.

V letu 1913 je prišel v Cleveland. Ze takrat je rad popeval v veseli družbi ter kazal izreden talent v petju. Leta 1918 pristopi k tedanjemu pevskemu društvu "Zarja." V njem se vzbudi prava pevska žila, petje ga objame s tako veliko silo, da zahaja k privatnim učiteljem. Pet let troši denar, žrtvuje prost čas, poizkuša in poje. Uči se tudi igranja na piano. Iz domovine prihajajo pevci: Šubelj, Banovec, Lovsetova in drugi. Belle prisluskuje petju starokraj-skih umetnikov. Približa se jim, povprašuje in uči se, da bi dosegel njihove zmoglosti in vrednosti. On kar vidno napreduje. Kjerkoli poje, povsod žanje hvaležno odobravanje in priznanje. Narod ga vzljubi in vestno zasleduje njegove nove uspehe.

V "Kovačevem študentu" poje vlogo študenta, v "Rozamundi" ima vlogo Trubadurja, v operi "Urh, grof Celjski," se odlikuje v vlogi Ivana, v operi "Gorenjski slavček" triumfira v vlogi Franja, v operi "Marta" se odlikuje v vlogi Lyonella, v operi "Il Trovatore" poje vlogo Marinka, in v operi "Nikola Šubic Zrinjski" poje vlogo Juraniča. To so njegovi veliki in nepozabni uspehi, to vam jamči in kaže, da je tenorist Louis Belle naš domači umetnik.

Pred šestimi leti, v mesecu marcu, je podal svoj prvi koncert v Slovenskem narodnem domu. Takrat je žel Mr. Belle krasen uspeh. Prvi koncert domačega tenorista je bil pravi triumf. Med kritikami čitamo: "Z veseljem konstatiramo, da nas je Belle presenetil, presenetil v več kot enem oziru. In da ne bo nikake pomote, naj konstatiramo še to: v Slovenskem narodnem domu do danes še ni bilo lepšega petja. Pevec, ki so prihajali med nas iz domovine, so morda tehnično bolj izpopolnjeni, toda več lepote nam ni dal še nobeden kot sinoči naš domači Belle."

Lahko bi se navedlo še več enakih in iskrenih izjav od naših kritikov, ki poznajo slovensko pesem. Mr. James H. Rogers, odlični glasbeni kritik pri angleškem listu "Plain Dealer" je pred leti zapisal o Mr. Belletu sledeče: "Louis Belle ima tenor prvega reda. Njegov glas je izrazit v kakovosti in dovoljno močan. In on proizvaja visoke note, ki so za opernega pevca neizogibno potrebne, z lahko in uspehom."

Na večer 7. marca ima naš domači tenorist Louis Belle svoj drugi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. To bo zopet večer slovenske pesmi v Ameriki. Vsak pevec ali pevka naših slovenskih pevskih društev v Clevelandu in okolici bi moral prisostvovati temu koncertu. Da, vsak pevec in vsaka pevka, a s seboj naj bi pripeljali ljubitelje slovenske pesmi. Zato bi apeliral osebno na vse pevce in pevke naše samostojne "Zarje," kjer poje z nami tenorist Louis Belle, da ponudijo našim ljudem vstopnice k Belletovemu koncertu. Vi, ki ljubite petje, sežite po vstopnicah, predno poidejo.

Frank Bradač, predsednik sam. "Zarje."

—Na Betajnovi je umrl Miha Šušteršič, posestnik.

Ilirija mlajša priredi koncert

Da, le ozrite se na ta dopis in pazno prečitajte: Ilirija mlajša priredi koncert! Zapomnite si in dobro zaznamujte na koledarju dan 11. aprila, ob 7:30 zvečer, v Slovenskem domu na Holmes ave. Po koncertu bo ples, za katerega bo igral Kristoff orkester. Vstopnina bo 50 centov.

Mladi pevci in pevke se učimo z vso vnamo. Naš pevovodja, Mr. M. Rakar, je zelo natančen. Vsaka pesem mora biti kot "po žnorce" popolna, brez najmanjše napake. Sicer je to za nas naporno, ampak veselimo se, ker bomo razveselili s prekrasno slovensko pesmijo na stotine Slovencev in Slovenk. Dragi Slovenci in Slovenke! Naša mila slovenska pesem se lahko neovirano izgovarja tu v močnoli, svobodni Ameriki. Brez skrbí lahko zapojemo naše pesmi. — Tam v Italiji je mnogo Slovencev, ki ne smejo peti v svojem materinem jeziku. Spomnimo se na oni zatirani slovenski narod in dajmo duška naši pesmi v tu-jini.

Objubljam, da bomo na tem koncertu zapeli kot še nikdar prej. Naši starši nam bodo nekoč pomrli. Grozno bi bilo misliti, da bo z njimi umrl tudi naš lepi slovenski jezik. Ne bo dovolj, da bomo svoje starše samo objokovali in s cveticami krasili njih gomile, ne, najlepši spomenik jim postavimo s tem, da ohranimo mili slovenski jezik in prekrasno slovensko pesem.

Ljubi rojaki, zagotavljam vam, da imamo mi voljo za to. Kaj pa vi, ali nam boste pomagali? Seveda! Saj ni takega človeka med nami, ki bi mrzil mladino, posebno če ta prepeva slovensko pesem. Torej pridite vsi starši in pripeljte svoje sinove in hčere, da bodo poslušali krasno slovensko pesem v Slovenskem domu na Holmes ave., na 11. aprila zvečer. Na svide-nje vam kliče

Anica Jaksetich.

ZAHVALA

Za nabavo Prushkove slike, podarjene umetniškemu muzeju v Clevelandu, je poslal v ta namen prispevek iz Little Falls N. Y., zavedni rojak Frank Petavs vsoto \$5.00.

Piši: "Zelo me veseli, ko vidim, da se Slovenci tam v Clevelandu zanimajo za stvari, ki bodo pričale še poznim rodom, da smo tudi mi Slovenci imeli velike može, ki so se na en ali drug način udejstvovali in s tem pripomogli, da smo tudi mi Slovenci dobili ugled pri drugih večjih narodih."

V isti namen je prispevala Mrs. M. L. Kovačič iz 61. ceste vsoto \$1.00.

Odbor se obema zavednikoma iskreno zahvaljuje.

Okorn, blagajnik.

IZ DOMOVINE

—Z bolniške postelje je pobegnila v smrt. Pri Sv. Andražu v Haložah je zbolela posestnica Neža Emersičeva za pljučnico. Imela je visoko vročino. Domačini so ji stregli, toda pripe-tilo se je, da je za nekaj trenutkov ostala sama v sobi. Tedaj je skozi vrata pobegnila v gozd. Bila je temna noč, da jo domačini kljub vestnemu iskanju niso mogli najti. Naslednje jutro so nesrečnico našli. Slonela je ob nekem drevesu mrtva. Ugotovili so, da je zmrznila.

—Zaradi poškodb umrl. V mariborski bolnišnici je umrl 46-letni lovski čuvaj Anton Lampret od Sv. Lovrenca na Pohorju. Pred dnevi se je podro nanj drevo in mu zmečkalo prsni keš. Poškodbe so bile tako nevarne, da mu zdravniki v bolnišnici niso mogli rešiti življenja.

—Glavo mu je odtrgalo. Strelski mojster v mežinskem rudniku Rudolf Obrežar, star 49 let, oženjen in bivajoč v Podpeči je služil pri rudniku že polnih 28 let. Nedavno je ponoči s tovarišem razstreljeval v helenskem revirju. Ko je položil dinamit in sprožil vžigalnik, se je hitro spustil po lestvi navzdol, da se spravi na varno. Toda po nesrečnem naključju se je obesil na klin, ki ga je zadržal nekoliko trenutkov, tako da ni mogel pravočasno iz nevarnega območja. Eksplozija je bila tako huda, da ga je vrgla z letve na tla in mu glavo popolnoma odtrgala do telesa.

—Smrten skok s strehe štirinadstropnice. V noči na ponedeljek je prišlo pred novim poslopjem, ki ga gradi znani hotelir Miklič poleg svojega dosedanjega hotela pri ljubljanskem glavnem kolodvoru, do tragičnega dogodka. Malo pred polnočjo se je pognal z vrha štirinadstropne še ne dograjene hiše mehanik Gale Rudolf iz Most. S strahovitim padcem je priletel na ograjo pred hišo in obežal seveda na mestu mrtev. Pokojnik je bil miren človek, star šele 26 let. Vendar pa je imel to slabost, da se je od časa do časa rad udajal pijači. Kadar je bil vinjen, je bil duševno precej zmeden. Zapusča ženo in enega otroka.

—Ga. Franja Bolte rojena Dolinšek je umrla v Ljubljani. —Marija Zavrl je umrla v Ljubljani.

—Na Vrhpoljah pri Moravčah je dne 14. januarja umrla daleč na okoli priljubljena gos-pa Ana Pele, po domače Mr-gusova mama, soproga gostilničarja, posestnika in ključarja tukajšnje dunhovnijske cerkve sv. Petra in Pavla, v 65. letu starosti.

—V Ljubljani je umrla gos-podična Marija Rutar, posestnica. Istotam je umrla Pav-la Miklauc, roj. Ločnikar.

—V Stožicah pri Ljubljani je umrla gospa Ivana Mayer, učiteljica v pokouju.

—V Novem mestu je umrl Marko Ulaga, podpredsednik finančne kontrole v pokouju. —Pokojni je bil rojen 10. marca 1865 v Planini pri Sevnici na Stajerskem. Služboval je delj časa na Koroskem in Primorskem, po prevratu pa v Novem mestu, kjer je bil tudi upokojen.

—V Pangertu, župnija St. Vid pri Stični je umrl 3. februarja Groznik Jožef, oče državnega pravdnika v Novem mestu. Bil je dober gospodar in skrben oče devetih otrok. Star je bil 89 let.

Če verjamele al' pa ne

Berači so jako iznajdljivi ljudje. Saj tudi morajo biti, če se hočejo pošteno preživeti. Tako se bere o nekem beraču, ki je prišel v pekarijo in vprašal za štruco kruha. Ko ga dobi, položi desetico na mizo. Že misli oditi, pa se premisli in s slabotnim glasom vpraša prodajalko:

"Ali bi mi povedali, kje je najbližja bolnica?"

"Bolnica?"

"Da, tako me nekam zavija, prav zdi se mi, da se me pri-jemlje kolera."

"Kaj!" zavpije prodajalka, "glejte, da mi takoj izginete iz prodajalne, da se še jaz ne nalezem. Tukaj, vzemite svo-jo desetico, ki je tudi gotovo okužena."

"Potem boste pa tudi zahtevali kruh nazaj?"

"Kar vzemite ga in se izgu-bite iz prodajalne"

Berač počasnih korakov od-kravsa iz prodajalne. Na vo-galu ga čaka tovariš, ki ga vpraša:

"No, kako je šlo?"

"Imenitno! Zdaj pojdi še v mesnico z enako vlogo in prinesi kos prešuta, pa bova imela imenitno kosilo."

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namikem izvirniku K. Maya

"Pri sebi seveda ne. Tolike vsote ne bom nosil za seboj po Balkanu. Sicer pa ste mi itak vse vzeli, kar sem imel v žepih."

"Pa na stanovanju imaš denar!"

"Tudi ne."

"Kako pa boš torej plačal?"

"Dam vam nakazilo na Stambul."

"Na koga?"

"Na perzijskega poslanika."

Zelo se je začudil.

"Na perzijskega poslanika?"

Njemu naj damo tvoje pismo?"

"Da."

"Bo plačal?"

"Ali misliš, da zastopnik šaha nima denarja?"

"Vem, da ima denar, celo mnogo denarja ima. Pa — ali bo plačal za tebe?"

"Bo. Ker čisto natančno ve, da dobi več povrnjeno, kadar izda zame."

Dobri zastopnik perzijskega šaha si bo, o tem sem bil prepričan, seveda mislil, da sva oba znorela, donašalec pisma in jaz. Kaj se je temu gospodu sanjalo o zemeljski navzočnosti nemškega peromazca mojega imena!

"Če torej veš, da bo plačal, pa mu napiši nakazilo!"

"Kam? Na kaj? Na steno tamle?"

"Prinesli ti bomo papir, pero in črnilo in ti odvezali roke."

Njegove besede so mi vilele novo nado. Roke dobim proste —! Morebiti se mi je ponudila prilika, da sem se lahko osvobodil. Prijel bi derviša za vrat in mu zagrozil, da ga zadavim, če me ne izpusti. Lahko bi ga tudi omotil s pestjo, izdril tovarišu nož, si prezel vezi na nogah in planil ven.

Taki in slični načrti so mi bliskoma spreletavali možgane. Pa bilj so le romantični izrodki moje prenapete domišljije. Niti do poskusa nisem prišel. Derviš je bil previden, bolj previden, nego bi bil prisodil njegovemu "poklicu."

Odšel je, pa se koj vrnil s štirimi do zeb oboroženimi možmi. Posedli so s puškami v rokah krog mene in njihovi obrazi niso kazali nič kaj posebno velike naklonjenosti in prijaznosti. Najmanjša sumljiva kretnja — da bi bilo po meni.

Derviš mi je odvezal roke, mi dal kos pergamenta, ovitek in črnilo in pisal sem po orientalsko na kolenih od desne na levo tole perzijsko pismo:

"Mojemu bratu Abbas Jezub Hamman mirzi, solčnemu žarku Farzistana, ki sije v Stambul!"

Plačaj za mene, nevredni odsev Tvoje milosti, donašalcu tega pisma petdeset tisoč piastrov. Moj blagajnik Ti jih bo vrnil, koj ko jih boš zahteval. Ne poprašuj sela, kdo da je, in ne, odkod je prišel in kam se bo vrnil!

Senca sem Tvoje svetlobe.

Kara ben Nemsi.

Podpisal sem se s tem imenom, ker sem sodil, da je tudi dervišu znano. Morebiti ga je zvedel od očetovega sluga, kateremu ga je Halef skoraj gotovo povedal.

Naslovil sem še ovitek in dal vse skupaj Ali Manahu. Glasno je prebral pismo tovarišem in s prijetnim zadoščenjem sem opazil veliko zadovoljstvo na njihovih obrazih. Mislil pa sem, pri tem tudi na obraz velesposlovnega perzijskega poslanika, ki mu je bilo sicer čisto drugače ime, kako, tega niti vedel nisem. Ali bo gledal, ko bo pismobral —! Gorje tistemu, ki mu ga bo prinesel!

Zadovoljen mi je derviš pokimal in mi dejal:

"Dobro si napisal! In prav si dostavil, da naj nič ne poprašu-

je. Sicer pa bi itak ničesar ne zvedel.

Zvežite mu spet roke! Kiradži že čaka."

Pokorno sem si dal spet roke zvezati, potem pa so vsi odšli. Sam sem ostal v sobi.

Najprvo sem spet preizkusil vezi. Sem le upal, da so me v naglici bolj površno zvezali.

Pa na žalost so opravili ta posel tako dobro in strokovnjaški, da sem jim moral na tistem izreči vse svoje priznanje! Zaman sem se napenjal in jih skušal raztrgati.

Ker torej nisem mogel s telesnimi močmi delovati za svojo osvoboditev, sem začel z duhom. Vdal sem se razmišljanju.

Po kaj je prišel Ali Manah v Odrin?

Mene gotovo ni iskal. Sam je pravil, da ničesar ni vedel o meni in o moji družbi, ko je prišel v Odrin. Saj nas je šele pravzaprav čenčavi Halef izdal. Oče ga je poklical k sebi. Poslal je torej sela po njega. Iz Odrina v Stambul se ne pošilja sela brez važnih vzrokov. Čemu ga je poklical k sebi? Ali je bil potreben pri lo-povstvu, ki ga je pravkar pripravljaval v Hulamovi hiši? Ali pa je morebiti pripravljaval kako drugo lopovstvo? Ki o njem še nič nisem vedel in ne slutil?

Kje sem vobče ležal? Kdo so bili ti ljudje? Ali so bili člani družbe en-Nasr, ki ji je načeloval Ibrahim? Ali pa so bili morebiti v kaki drugi zvezi z ubeglim Barud el-Amazatom in z davkarjem?

Zdelo se mi je, da je zadnje verjetnejše. Možakarji, ki so sedeli krog mene, ko sem pisal tisto slavno pismo na perzijskega poslanika, so imeli pristne škipe-tarske obraze. Prepričan sem bil, da so bili Arnauti, Albanci.

Pa še nekaj druga se mi je zdelo premisleka vredno.

Derviš je dejal, da kiradži že čaka. Kiradžiji so vozniki, ki prevažajo blago po vsem Balkanu, od veletrgovcev po večjih mestih k trgovcem po vaseh in naselbinah. Tistikrat se ni bilo železnice in tudi ne rednih pošt-nih zvez po Balkanu, kiradži je bil spediter, odpremnik Balkana. Povsod je bil in nikjer, ves Balkan je poznal, vse kraje in vasi in naselbine, na vsako vprašanje je znal odgovoriti. Kjer je obstal, tam je bil dobrodošel, kajti znal je pripovedovati. In v divjih, samotnih planinah Balkana bi vse leto ne zvedeli nič o svetu, če bi ne prišel na leto enkrat kiradži in poprašal, ali je pastir v planini nabral dovolj sira za njegov voz.

Kiradžiju zaupajo. Visoke vrednosti v blagu prevaža, pa izročijo mu blago v odpremo, ne da bi zahtevali od njega kako jamstvo. Edino jamstvo je njegova poštenost. Po mesecih, celo po letih se šele vrne, pa vrne se in denar prinese. In ako je oče medtem umrl, prinese denar sin ali pa zet, toda dobavitelj dobi denar.

Poštenost kiradžija je prišla na Balkanu že v pregovor. Na žalost pa se zdí, da so se sedaj razmere spremenile.

Med stare, poštene kiradžijske družine so se vselili novinci, ki izrabljajo njihovo občo znano poštenost in zaupanje trgovcev in žanjejo tam, kjer so sejali poštene ljudje ter jemljejo ugled in dobro ime kiradžiju, čigar ime so si seve tudi nadeli.

Torej tak kiradži je že čaka!

(Dolge prihodnjič.)

**PRIDOBIVAJTE
ČLANE
ZA
S. D. Z.**

Leta 1936 je bilo izdelanih največ cigaret v zgodovini

Lani je bilo izdelanih v Zed. državah več cigaret kot v katerikoli prejšnjem letu. Leta 1936 je bilo namreč izdelanih 153,166,336,000 cigaret, leta 1935 pa 134,007,741,000, kar je pomenilo precejšnji rekord za industrijo.

18,000,000,000 več cigaret v enem samem letu jasno kaže, kako je naraslo zanimanje za cigarete v tej deželi. Lanski povprek nad prejšnjim rekordnim letom je bil večji kot je pa znašala produkcija cigaret leta 1914, namreč 16,427,086,000.

S tem je nedvomno dokazano, da kadi zdaj več moških in žensk cigaret kot kdaj prej in da dajejo kadilci prednost lahki kajji. Razni vodilni operni, oderski in radio umetniki so nedavno osebno izjavili, da dajejo prednost Lucky Strike cigaretam, lahki kajji bogatega in zrelega tobaka. To je za umetnika velike

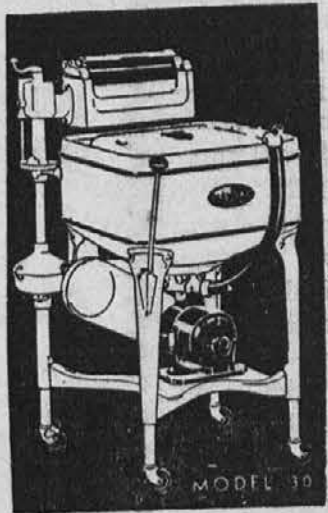
velike važnosti, kajti njihovi glasovi so zanje premoženje. Spoznali so, da so Luckies prijazne njihovim grlom.

Lucky Strikes nimajo v sebi raznih rezkih dražljivcev, ki so bili odstranjeni potom izključnega procesa "It's Toasted." S tem je vaše grlo zaščiteno pred draženjem in kašljem. Za to slavno vrsto cigaret se uporablja le najboljši tobak, "smetana pridelka." Ta tobak je plačan po najvišjih cenah. Poleg tega je posebna kemična analiza pokazala, da so srednji listi tobake rastline najbolj pripravi za lahko kajjo. Zato se poslužujejo samo srednjih listov.

Iz tega tobaka so potem potom posebnega procesa odstranjeni skoro vsi dražljivci, ki so naravno navzoči v vsakem tobaku.

Ta skrbna izbira tobaka in strokovnjaške metode izdelovanja napravijo lahko kajjo, ki ji dajejo prednost umetniki opere, radia, odra in filma.

Prihranite si \$10

Cena
MAYTAG-U
dozdaj je bila \$109.50
Nova cena je samo
\$99.50

Za vaš stari pralni stroj plačamo najvišjo ceno kot plačilo na nov kupljen Maytag.

Za odplačevanje se vam nudi izredna ugodnost, ker lahko tedensko plačujete samo \$1.25.

Obratovanje Maytag je lahko in v zvezi z malimi stroški. Pere perfektno in hitro.

Maytag pralni stroj je najboljši pralni stroj na tigu in tudi najcenejši, če se upošteva vse ugodnosti, ki jih nudi v pranju.

Vsaka gospodinja, ki hoče imeti lepo prano perilo, ne da bi bilo pokvarjeno ali strgano pri pranju, si bo kupila Maytag pralni stroj, kateri ji bo dal najboljšo postrežbo.

Pridite v našo trgovino, oglejte si tovrstne pralne stroje in odločite se kupiti tvoj, ko so znižane cene. V kratkem se cene zopet dvignejo in plačali boste več.

Važno za naše gospodinjice je to, da dobite pri nas ves service, če ne bi bilo kaj prav ali vam re bi stroj delal po vaši volji.

V naši prodajalni se počutite kot doma in boste vladno ter točno postreženi. Pogovorili se boste z nami po domače in mi vam bomo vse natančno razložili.

Ne zamudite te ugodne prilike, ki se vam nudi le za nekaj časa in zglasite se takoj pri nas za ta čudoviti novi MAYTAG pralni stroj.

Mandel Hardware Co.
15704 Waterloo Rd. Kenmore 1282
ODPRTO ZVEČER

IZ PRIMORJA

—Goriška kvestura stalno zasleduje naše ljudi. Gorica, januarja 1937. Znano je, da goriška kvestura stalno zasleduje slovenske inteligente v Gorici in okolici. V zadnjem času se opazuje, da je v svojem zasledovanju intenzivnejša in da je postrila postajanje proti našim ljudem, kar dokazujejo tudi različni dogodki. Marsikak slučaj opravičujejo tako, da mečejo krivdo na neuradne osebe in jih pripisujejo privatni iniciativi, vendar jim tega nihče ne verjame. Med številnimi drugimi našimi ljudmi v Gorici je stalno zasledovan tud bivši urednik "Goriške Straže," Polde Kemperle. Pred nedavnim ga je obiskal oče, prileten možakar ki je prišel iz Tolminksega po opravkih v Gorico. Pri odhodu ga je Kemperle spremlil do postaje. Ko se je od njega poslovil, so starša obkolili policijski agenti in zahtevali od njega pojasnila, zakaj se druži s tem nevarnim človekom. Starček, ki ne zna italijansko, je s težavo ugotovil, kaj hočejo od njega, se razburil in jim povedal nekaj krepkih in poštenih deloma v slovenskem, deloma v nemškem jeziku tako, da so ga končno pustili, da je odptoval proti domu. Tako je pri nas! Kmalu ne bodo več smeli starši obiskovati svojih otrok in obratno, ker je postopanje italijanskih oblasti napram našim ljudem vsak dan bolj neznosno.

—Strahovanje ljudi v Vremški dolini. Postojna, 15. januarja. Kakor je znano, so lanske leto zgradili tudi v Britofu v Vremški dolini krasno karabinjersko postajo. To zgradbo so blagoslovili z velikimi svečanostmi, ki se jih je moralo udeležiti vse ljudstvo. Po tej svečani blagoslovitvi pa do danes se je razvilo v zvezi s tem, v doslej razmeroma mirni dolini, že mnogo nasilj, ki so jih zagrešili karabinjerji. Že v kratkem času, odkar so tu, so mnogo ljudi pretepli, zaprli in jim na druge načine zagrenili že marsikatero urico v tem težkem življenju. Do sedaj so ljudje mirno lovili ribe in nihče jih ni motil. Odkar pa so tu karabinjerji, slede dan za dnem vsled tega težke kazni in pretepanja. Ljudje so preplašeni radi takih prestopkov. Tudi po hišah radi stikajo pod pretezo, da iščejo jajca, v resnici pa iščejo žganje, caharin in slično. Bajje je nekdo ovadil, da ljudje kuhajo žganje, kar je v Italiji zelo strogo kaznivo. In ljudstvo se zelo zgraža nad izdajalci in samo iščejo pravega krivca, da se maščujejo, ker jim brez potrebe prizadeva stitost. Zgodilo se je tudi, da so bili sami karabinjerji ugnani od ljudi in so čisto skupili marsikako bunko, ker so vtikali nos, kamor jim ni bilo potreba.

—V Ljubljani je umrla Marija dr. Zupančeva, roj. Pleiweiss, vdova dvornega svetnika.

DNEVNE VESTI

Vojvoda Windsor mora vrniti mnogo draguljev

Cannes, Francija, 27. februarja. Vojvoda Windsor bivši angleški kralj Edward, je dobil poziv od svojega brata sedanjega angleškega kralja in od ostale kraljeve družine, da prisili Mrs. Simpson, da slednja vrne razne dragulje, katere ji je podelil vojvoda lanske leto. Vojvoda je bil silno razjarjen, ko je slišal o tej zahtevi. On je bil vedno prepričan, da so dragulji njegovi, ker so mu bili podarjeni od stare matere. Tudi vprašanje glede njegove finančne bodočnosti še ni rešeno. Angleški kralj mu ponuja \$125,000 na leto, toda vojvoda Windsor želi \$2,500,000 naenkrat, da investira ta denar. Poročča se tudi, da je Mrs. Simpson sama vredna do \$20,000,000.

Administracija se ne strinja s sedečimi štrajki

Washington, 27. februarja. — Tajnik za notranje zadeve Roper je včeraj izjavil napram časnikarskim poročevalcem, da se nikakor ne strinja s sedečimi štrajki, in bodo končno sodnije prisiljene odločiti o tej zadevi. On smatra sedeče štrajke kot zasledbo privatne lastnine, kar je proti ameriškim načelom demokracije. "Sedeči štrajki so zadeva skrajne važnosti in resnosti," je rekel Roper, "in po mojem mnenju sodnije tega ne bodo dolgo trpele."

Nova postava za premo-garje bo sprejeta

Washington, 27. februarja. — Demokratska večina v obeh zbornicah kongresa je prepričana, da bo v kratkem sprejeta nova Guffey postava v korist premogarjev. Prvotno postavo je najvišja sodnja zavrgla kot neustavno. Premogarska industrija v Ameriki se nahaja v tako kritičnem položaju, da znajo nastati kaotične razmere, ako se ne bo s postavo reguliralo industrije. Pričakuje se, da bo nova Guffey postava odgovarjala zahtevam in ideam vrhovne sodnije.

Sovjeti deportirali deset nemških osumljencev

Moskva, 27. februarja. — Sovjetske oblasti so včeraj deportirale 10 nemških državljancev, ki so bili osumljeni, da so vohunili v Rusiji. Pred ruskimi sodišči se nahaja še kakih 34 nemških državljancev, ki so obtoženi težjih zločinov.

MALI OGLASI

Naprodaj je

hiša, 7 sob, dve sončni sobi, na Parmelee Ave., zraven East boulevarda. Hiša 6 sob, nadalje dvojna hiša, zidana, 12 sob na E. 95th St. Hiša na 93. cesti, 8 sob, za eno družino. Nekaj mangle plačate takoj. Banka financira. J. Tisovec, 1366 Marquette Rd., blizu St. Clair in 55. ceste. (49)

Odda se

dve ali štiri sobe, primerno za novoročence, ali za vdovo z otrokom. Otroci se sprejme tudi v varstvo, ako mati dela. 10313 Way Ave. (49)

Popravila!

Mi popravljamo vse različne pralne stroje in radio aparate. Imamo tudi vselej polno zalogo "radio tubes."

Norwood Appliance & Furniture Co.

6104 St. Clair Ave.
ENDICOTT 3634
(Mon. X).

Farma naprodaj

ima 26 akrov. Se proda ali zamenja. Blizu Geneva, O., ob tlakani cesti. Nova hiša, 5 sob, hlev, kokošnjak. Štiri akre trte in sadno drevje, 7 akrov gozda, tekoča voda. Dobi se lahko tudi elektrika. Proda se na odplačila. Vprašajte na 6424 Spilker Ave. Tel. ENDICOTT 3093. (49)

Zgubljeno!

Zadnje nedeljo se je zgubil zlat rožnivenec v cerkvi ali v dvorani sv. Vida pri 10. sv. maši. Najditelj dobi nagrado. 1177 E. 58th St. (49)

Cimperman Coal Co.

1261 Marquette Rd.

HENDERSON 3113

DOBER PREMOG IN TOČNA POSTREŽBA

Se priporočamo

F. J. CIMPORMAN

J. J. FRERICKS

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

REJENI PREŠIČI NARAV-NOST IZ DEŽELE

Vseh velikosti, živi ali osnaženi, pregledani od vlade. Meso v kosih, sunke, plečeta, loins, izvrsten špeh.

Koljeno vsak pondeljek in četrtek, dopoljeno na dom vsak tork in petek. Dobite tudi izvrstno govejo meso in telatino po cenah na debelo.

H. F. HEINZ

Vine St., Willoughby, Ohio

Tel. Wickliffe 110-3-2

Rabljene električne le-denice, prejšnja cena \$199.50, sedaj \$99.50, dokler jih je kaj v zalogi.

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Rd.

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM

Pohistvo in vse potrebščine za dom.

6303 GLASS AVE.

HENDERSON 2978

Za Velikonoč

Ni ga bolj primerne darila za PIRHE za vaše drage v starem kraju, kot je darilo v denarju.

Za točno izplačitev denarnih naročil za v Jugoslavijo, Italijo in v druge kraje, se takoj obrnite na tvrdko:

AUGUST KOLLANDER CO.

6419 St. Clair Ave. V Slovenskem Narodnem Domu.

CLEVELAND, OHIO

Pri Kollanderju lahko kupite Jugoslovanske in Italijanske znamke.

Ne bodite sužnji neprebave

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Želodčno

zdravilo

iskreno

priporočano

— Pišite po brezplačen vzorec —

Triner's Bitter Wine Co.

544 S. Wells St., Chicago, Ill.

Send me a free sample.

Name _____

Address _____

Pri vsih
drugistih

Ugrabljeni milijoni

Roman ameriškega Jugoslavena

"Nikoli več ne vidim svojih milijonov!" je zavikal Hegan ter zmešal karte. . .

Ko je Dodd prejel brzojavko, je po nasvetu ameriškega konzula takoj povečal svoje izdatke. In prepiral se je, da to res pomaga. Uradniki so samo čakali na to, da bi bilo kaj vzeti. Postali so mehki kakor vosek in — vsaj navidezno — ga niso nič več sumničali, da je nihilist. Odkrito so mu priznali, da ne vedo prav ničesar o Hljestakovem, a da ga prav gotovo pošljejo v Petrokovsk, ako se je obsodba glasila tako. Policijski predstojnik je dal Doddu celo toplo priporočilo za direktorja petrokovske kaznilnice. Zakaj ne bi pomagal svojemu nekdanjemu šolskemu tovarišu, da tudi on nekoliko olajša težko nihilistovsko blagajno? Kajti, da je Dodd revolucionaren nihilist, o tem je bil gospod policijski predstojnik trdno uverjen.

Celo ameriški konzul, trd Rus, nikakor ni mogel verjeti, da je Dodd res detektiv. Sploh so so povsod pač ogledali njegovo legitimacijo, toda mislili so si svoje.

Par dni pozneje se je Dodd predstavil ravnatelju kazenskega rudnika v Petrokovskem. Policijski predstojnik vladivostški mu je med tem že poslal podrobne informacije: "Gospod Dodd je pretkan nihilist, ki je v zvezi z nekim Ivanom Ivanovičem Hljestakovim. S seboj ima tudi mlado ženo svojega tovariša. Na vsak način

je tolsta molzna krava. Nas ne bo vodil za nos! Izmolzemo ga, potem pa — v katrgo ž njim. . ."

Ravnatelj je pokroviteljsko sprejel Amerikanca in njegovih pet sto rubljev, ki jih je daroval Dodd za "dobrodelno blagajno rudnika."

"Ali se spominjate kaznjence Ivana Ivanoviča Hljestakova?" je vprašal Dodd ravnatelja.

"Hljestakova!" je vzkliknil ravnatelj, kakor da ga je pičila kača. "Tega lopova, tega navihanega lumpa, da ne bi poznal! To vam je pravi pes v človeški podobi! V Petrogradu je fabriciral bombe, revolucionarne liste je razširjal, celo samega batjuško carja je hotel pogubiti. Ta zver, ta. . ." zmanjkalo mu je dovolj krepkih psov, stresal je jezno z glavo in nadaljeval:

"Tukaj pa mi je vprizoril celo vstajo! Upor najhujše vrste! A naposled je ta strašopetec s štirinajstimi tovariši pobegnil. Strašne sitnosti mi je napravil. Kar noč jih je vzela; kakor bi mignil, so bili preko japonske meje. Potem so pa mene zmerjali, da sem nesposoben, ker se je pod mojim ravnateljstvom zgodilo kaj takega. Da, da, dragi gospod, kar štirinajst jih je potegnil za seboj. Ječarska služba, težka služba!"

"Nekega Hljestakova so pred nekaj tedni v Moskvi zaprli," je poročal Dodd.

"Česa ne poveste! Da so ga

zopet dobili v pest? O naša pravična stvar zmaguje. — In pošljejo ga znova sem? Le počakaj, tiček! Jaz ti že pokazem! To ga bom mrevaril! Dušo mu iztisnem iz telesa!" Ravnatelju je od veselja in v pričakovanju novih užitkov zarbel obraz.

"Pa se vendar ne boste posluževali knute?" je vprašal Dodd, ki so ga ravnateljeve grožnje neprijetno dirnile. V skrbih se je ozrl na dvorišče kaznilnice, ki je bilo obzidano z visokim zidom. Za zidom se je modrilo sinje morje.

"O ne, tega pa ne! V mojem okraju ne pretepamo kaznjencev. To je barbarsko. Reakcionarno. Povsem drugo metodo imamo. Imenitno, moderno, vam rečem. Lastni izum! Nikoli ne izgreši cilja. Uporabil sem jo že dvakrat z izvrstnim uspehom."

"Rad bi spoznal to vašo izborna metodo," je odvrnil detektiv Dodd hladno.

"To se lahko zgodi," je odgovoril ponosno ravnatelj in ponudil Doddu vodke. "Hvala, ležni mi boste. Lahko uporabite to metodo tudi v ameriških kaznilnicah."

"Pa sem resnično radoveden."

"Bodite moj gost. Prvi tak transport mi je že javljen. Morda je lopov tudi med njimi. Takoj si ga izberem, da vam pokažem nanjem svoj izum. . . Niti iskricice nasilja ni na njem. Ali jamčim vam, da se naš mož najkasneje tretji dan zaleti z glavo v zid in si sam konča grešno življenje. — Tudi prva dva sta storila tako."

Dodd se je zahvalil ravnatelju za prijaznost in je obetal, da pride, kadar dospe novi transport kaznjencev. Vrnil se je v pristanišče Dui k Polly, ki ga je pričakovala polna skrbi.

Humoristično ji je naslikal ravnatelja prisilnega rudnika, starega domišljavca in silno

omejenega bivšega oficirja. — Najbolj je zanimala Polly vest, da je javljen nov transport kaznjencev.

"Morava ga takoj osvoboditi," je rekla, "že na potu v rudnik."

"Popolnoma nemogoče!" je odvrnil Dodd. "Kako morete osvoboditi jetnika proti njegovi volji? Tudi ne smete pozabiti, da ga smatrajo za ubežnika, ki ga posebno strogo pazijo. Prav nič me ne veseli, da bi vtaknili še mene v rudnik. Do japonske meje je cela dva dni, in na meji kar mrgoli kozakov. Dokler se ne dogovorite z Mr. Jackom, ne moreva prav ničesar ukreniti."

"Torej čakati, zopet čakati," je rekla Polly, nekoliko malodušna. Da se raztrese, je predlagal Dodd izprehod po pristanišču.

Bil je jasen popoldanski dan. Sonce je grelo že precej toplo. Nepregledna modrozeleno morská gladina je izginjala v megleno vsemirje na zapadu. Narava se je vzbujala k novemu življenju. Roko v roki sta stopala Polly in detektiv po peščenem nabrežju, saj sta bila zopet zaveznika. V Doddovem srcu pa se je začela buditi stara ljubezen. — Njegov položaj je bil čimdalje težji, čimdalje bolj zamotan.

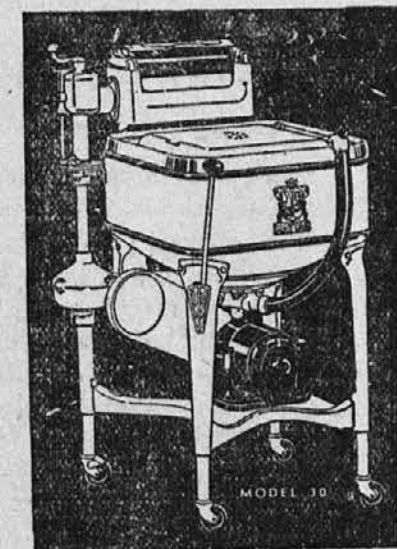
Položaj Jacka Bella pa je bil povsem enostaven. Sedaj je bil Ivan Ivanovič Hljestakov. Ko so ga v Moskvi zaprli, so ga še s tridesetimi drugimi težkimi zločinci pošiljali iz zapore v zapor. Tako so polagoma prešli vso Rusijo in Sibirijo ter se počasi bližali Sahalinu. Težko je bilo življenje teh kaznjencev. Po ječah, po vlakih, povsod je bilo vse prenapolnjeno, zato je bil zrak neznosen in hrana slaba.

(Dalje prihodnjic)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE!

Prejeli smo cel vagon (carload)

MAYTAG PRALNIH STROJEV

Za nedoločen čas bomo imeli razprodajo na modelih 30, aluminast čeber.

PREJ \$109.50

SEDAJ samo

\$99.50

NIČ PREDPLAČILA (DOWN PAYMENT)

Kupite Maytag svoji ženi ali materi za velikonočne praznike in prihranili si boste denar. Lahko plačujete samo \$1.00 na teden. Zamenjajte svoj stari pralni stroj za Maytag.

Sprejemamo hranilne knjižice in North American Bank delnice \$1.00 za \$1.00.

Norwood Appliance & Furniture Co.

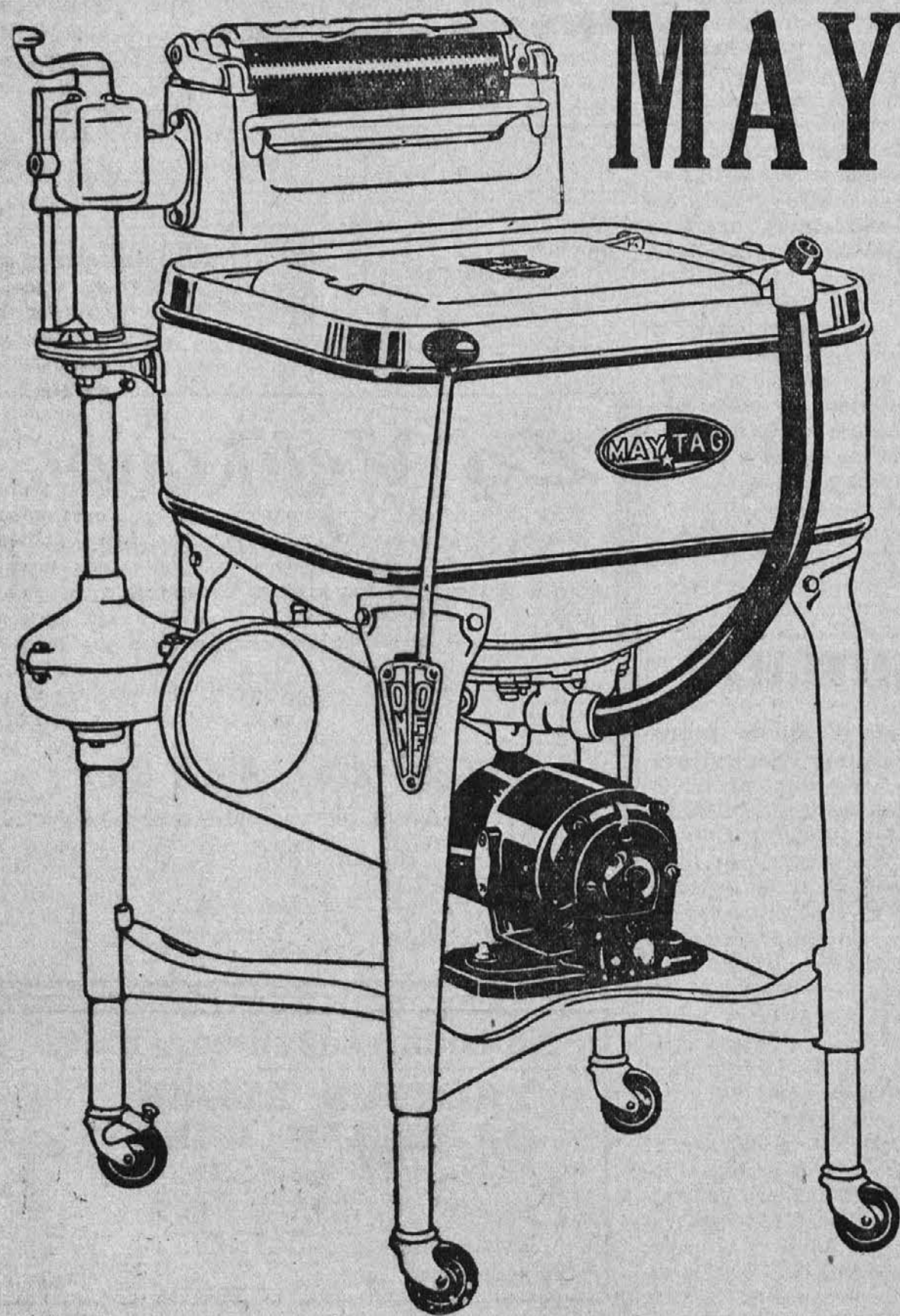
6104 ST. CLAIR AVE.

ENDICOTT 3634

JERRY BOHINC, JOHN SUŠNIK, lastnika

ODPRTO ZVEČER

Samo za določen čas--TA FAMOZNI MODEL 30 MAYTAG PRALNI STROJ

Mi nismo nikdar pričakovali, da bi prodajali ta najboljši izmed vseh pralnih strojev za tako nizko ceno kot \$99.50. Nakup celega vagona in dovoljenje tovarnarja znižati ceno, nam omogoča dati ta prihranek vam.

Pomislite, kaj ta Maytag po \$99.50 pomeni za vas! Dobili boste najbolj popularni pralnik v deželi! Dobili boste svetovno najhitrejši in najbolj vesten pralni stroj in najboljše izdelan stroj, ki se ga more dobiti po tej ceni!

Vsaka ženska pozna ta Maytag. Vsaki ženski je znano njegovo delo. Največ žensk ga ima rajši kot vsakega drugega. Zdaj je čas, da si kupite vašega. Po tej znižani ceni naša pošiljatev celega železniškega voza ne bo trajala dolgo.

In ker vam damo za vaš stari pralnik v zameno za novega tako lepo vsoto, boste dobili ta Maytag še ceneje kot za \$99.50. Pridite danes v našo prodajalno, da se pogovorimo.

\$99.50

regularno cenjen po \$109.50

Ako nimate še sedaj pralnega stroja, ne odrekajte si te dobrote še nadalje. Kupite ta model 30 Maytag po tej znižani ceni. Videli boste, da je to najboljša investicija, ki ste jo še napravili. Vse, kar potrebujete, je nekaj gotovine.

A. GRDINA & SINOVI

6019 St. Clair Ave. • 15301 Waterloo Rd.

Obe prodajalni odprti zvečer